

دوره انتظار شغل طولانی شد؛ خانه‌نشینی اجباری ۱.۶ میلیون نفر / شغل‌یابی ۴ برابر سخت‌تر شد

آمارها نشان می‌دهد در فاصله سال‌های ۹۱ تا ۹۴ تعداد افراد دلسرد و ناامید از یافتن شغل بیش از ۴ برابر شده و از ۴۰۰ هزارنفر به یک میلیون و ۶۷۰ هزارنفر رسیده که به معنی سخت‌تر شدن شغل‌یابی است.

آمارها نشان می‌دهد در فاصله سال‌های ۹۱ تا ۹۴ تعداد افراد دلسرد و ناامید از یافتن شغل بیش از ۴ برابر شده و از ۴۰۰ هزارنفر به یک میلیون و ۶۷۰ هزارنفر رسیده که به معنی سخت‌تر شدن شغل‌یابی است.

به گزارش خبرنگار مهر، به تازگی آماری اعلام شده مبنی بر اینکه تعداد افراد دلسرد و ناامید از یافتن شغل از ۴۰۰ هزار نفر در سال ۹۱ به یک میلیون و ۶۱۷ هزار نفر در سال ۹۴ افزایش یافته است. مرکز پژوهش‌های مجلس عقیده دارد، این آمار نگران‌کننده به معنی دشوارتر شدن شرایط ورود جوانان به بازار کار است که به تعبیری طولانی‌تر شدن دوره انتظار و تقاضای کار نیز خواهد بود.

همچنین این آمارها می‌تواند عملکرد دولت‌ها در طول سال‌های اخیر را درباره اشتغال‌زایی میلیونی به چالش کشیده و بر آن تردید وارد کند. دولت‌ها از سال ۹۱ تاکنون آمارهای مختلفی از اشتغال‌زایی در کشور اعلام کرده‌اند که اگر آن آمارها می‌توانست قابل اتکا باشد، احتمالا امروز نباید بیش از یک میلیون و ۶۰۰ هزار نفر جوینده شغل آماده به کار در پشت درهای بازار کار مانده و تلاش‌های آنها بی‌نتیجه بماند.

پیش از این وزارت کار در گزارشی اعلام کرده بود بدترین دوره انتظار برای کار در ایران مربوط به گروه‌هایی است که بیش از ۱۹ ماه جستجوی بی‌نتیجه برای شغل انجام داده‌اند. به عبارتی می‌توان این گروه از افراد را بدشانس‌ترین گروه‌های جوینده شغل در ایران هم دانست.

دوره انتظار برای کار طولانی‌تر شد؟

در عین حال، برخی کارشناسان و مردم معتقدند شرایط اشتغال جوانان دیگر مانند گذشته نیست و امروز مناسبت‌های دیگری در بازار کار حاکم است. رانت، پارتی‌بازی، آشنابازی، اشتغال از طریق دوستان و خویشاوندان و معرفی خارج از قوائد؛ موضوعاتی است که بر رویه‌های معمول جستجوی کار در ایران مانند شرکت در آزمون‌های شغلی، گزینش‌ها، تقاضای مستقیم شغل از کارفرما و مانند آن سایه افکنده است.

در واقع شاید بتوان گفت گرایش کارفرمایان در بخش‌های دولتی و خصوصی نیز بر تشدید این رویه دامن زده و باعث شده تا شیوه جستجوی شغل در ایران به شکلی درآید و که مهم‌ترین و اولین گزینه کاریابی افراد، گشتن به دنبال یک پارتی و آشنا باشد. وقتی جامعه متوجه این مسئله شد که کارفرمای دولتی و خصوصی، معرفی شده‌ها و کارجویان سفارشی را به آسانی می‌پذیرد، آنها نحوه تلاش و جستجوی شغل را تغییر داده و به این سمت کشیده شدند.

گروه‌هایی از کارجویان معتقدند مهم نیست چقدر تخصص و مهارت داشته باشید و یا میزان تحصیلات شما چقدر باشد (به غیر از مشاغل کاملاً تخصصی)؛ همچنین مهم نیست چقدر در انتظار کار مانده باشید و در چه وضعیتی به سر ببرید، بلکه اگر به امکاناتی مانند آشنا و پارتی دسترسی داشته باشید؛ احتمالا به فوریت جذب بازار کار شده و خیلی زود هم پله‌های ترقی شغلی را طی خواهید کرد.

شاید این نوع نگاه از نظر برخی بسیار بدبینانه باشد ولی نمی‌توان از واقعیت‌های موجود در بازار کار ایران فرار و آن را نادیده گرفت. البته در کنار وجود چنین قوائد غیررسمی که خود وزارت کار هم در گزارش‌های خود به آن اشاره کرده و اتفاقاً موثرترین روش‌های جستجوی شغل در ایران نیز است، برخی هم با روش‌های کاملاً قانونی و از طریق اراده و توان شخصی موفق می‌شوند تا نظر مساعد کارفرمایان را برای کار جلب کنند.

۳ ساله شغل‌یابی ۴ برابر سخت‌تر شد!

با زبان آماری نیز اگر بخواهیم سخن بگوییم افزایش بیش از ۴ برابری تعداد جویندگان شغل ناامید و دلسرد شده در اقتصاد ایران طی ۳ سال در واقع نشان از ضعیف‌تر شدن بنگاه‌ها برای جذب نیروی کار و اشتغال‌زایی، احتمالا تشدید بیکاری و دستکم طولانی‌تر شدن دوره انتظار برای کار در ایران به بیش از ۲ سال دارد.

همچنین سخت تر شدن جستجوی شغل در بازار کار و اقتصاد ایران حاکی از آن است که به دلیل انباشت بالای جستجوی شغل و بیکاری در کشور، احتمالاً پیک تقاضا برای کار که پیش از این اعلام می شد تا نیمه دهه ۹۰ ادامه و پس از آن اوضاع شغل یابی بهتر خواهد شد نیز درست نیست چون به دلایل متعدد، جذب نیروهای آماده به کار سال های گذشته به درستی در بازار کار انجام نشده و هر سال کشور با انبوهی از تقاضاهای شغلی باقیمانده از سال های گذشته در کنار جویندگان جدید شغل مواجه است.

بنابراین در شرایط فعلی، یک میلیون و ۶۷۰ هزار نفر از نیروهای آماده به کار کشور به دلیل ناتوانی در یافتن یک موقعیت شغلی مجبور به خانه نشینی شده و روند غیرفعال ماندن آنها ادامه خواهد داشت. مشخص نیست که چه تعداد از این جمعیت میلیونی را جوانان زیر ۳۰ سال تشکیل می دهند، اما می توان برآورد کرد دستکم نیمی از آنها را جوانانی تشکیل خواهد داد که دارای تحصیلات دانشگاهی هستند.

بیکاری جوانان بسیار جدی است

حمید حاج اسماعیلی در گفتگو با مهر با بیان اینکه بحران بیکاری جوانان باید از سوی سیاست گذاران و دولت ها جدی گرفته شود گفت: در گزارشی اعلام شده بیشتر زندانیان کشور را جوانان ۱۵ تا ۳۴ ساله تشکیل می دهد که این مسئله می تواند با بیکاری آنها ارتباط مستقیمی داشته باشد.

این کارشناس بازار کار اظهارداشت: به هر حال وقتی افراد بیکار می مانند به دنبال کسب درآمد خواهند رفت که می تواند درآمدهای غیرمشروع از طریق دلالی، واسطه گری، سوداگری، قاچاق و مانند آن هم باشد. وقتی چنین می شود هزینه های بسیار بالایی از آسیب های اجتماعی متوجه کشور خواهد شد.

حاج اسماعیلی ادامه داد: هرچند دولت معتقد است که نرخ بیکاری جوانان بیش از ۲۰ درصد و دو برابر نرخ عمومی است اما باید بیکاری جوانان را بسیار بیشتر و اوضاع اشتغال آنها را وخیم تر بدانیم چون در ایران طی سال های اخیر بخش خصوصی واقعی چندان شکل نگرفته و به نوعی فعالیت شرکت های خصوصی موجود نیز تحلیل رفته است.

وی افزود: اشتغال در بخش دولتی نیز که مسیرهای خاص خودش را دارد و نمی توان با چند هزار شغل و یا استخدام تعدادی از کارجویان، تاثیری در کاهش نرخ بیکاری ایجاد کرد.